

NOTISER.

Finland og Danmark.

Efter derom fremsat Anmodning har Prof. J. V. Tallqvist velvilligst nedskrevet den Hilsen, han paa det Ekonomiska Samfundet i Finlands Vegne bragte Nationaløkonomisk Forening ved 50 Aars Jubilæets Aftenfest. Talen havde følgende Ordlyd:

Mina damer och herrar!

Ekonomiska Samfundet i Finland har i dag beretts glädjen att få taga del i de lyckönskningar som framförts till Nationaløkonomisk Forening på dess jubileumsfest. Jag ber att å Ekonomiska Samfundets vägnar härför få uttrycka dess hjärtliga tack.

Vi hylla i dag den långa och berömliga gärning som Nationaløkonomisk Forening utfört i den ekonomiska forskningens och den materiella kulturens tjänst. Vi hylla den långa raden av de framstående representanter för den ekonomiska vetenskapen och den ekonomiska sakkunskapen som under det förflutna halvseklets förlopp tagit del i Nationaløkonomisk Forenings debatter och medverkat i utgivandet av dess Tidsskrift. Vi hylla i er tillika hela det danska folket, vilket är oss finländare så kärt.

Många förhållanden skilja Finland och Danmark åt från varandra. Finland skiljes från Danmark ej blott av Östersjöns vida våg. Det skiljes från Danmark genom olikheten i sina historiska öden och genom många särdrag i sitt kulturella och samhälleliga liv.

Det danska folkets självständiga politiska liv förlorar sitt ursprung i sagornas dunkel. Det finländska folket är ungt. Det har först nu för första gången framträtt som en fullt självständig nationell enhet vid de andra nationernas sida. Det

har först nu avkastat det ok som mer än ett sekel legat över detsamma.

Detta ok må understundom hava känts lättare, understundom tyngre att bära. Det har i varje händelse i oberäkneligt hög grad lagt en hämsko så på vår andliga som på vår ekonomiska och sociala utveckling. Det finländska folket har i många avseenden blivit efter sina skandinaviska grannar. Vår folkbildning är icke lika djupt grundad som er, vårt ekonomiska liv har i det stora hela icke nått en lika hög utveckling som i Danmark, under det att de sociala skiljaktigheterna hos oss framträda i en skarpare och mera oförmedlad gestalt.

Men, mina damer och herrar, det finländska folket är mättat av energi. Det brinner av iver att reparera vad under tidernas rymd har försummats. Det finländska folket är, om jag så må säga, idealistiskt. Det är idealistiskt med avseende å sin något inåtvända, mediterande och grubblande natur — och jag tänker då i detta avseende främst på dess finskatalande flertal. Det finländska folket är emellertid idealistiskt även på grund av sin politiska ungdom. Likasom ungdomen ser det för sig i detta nu upprullas ändlösa perspektiv av lockande utvecklingsmöjligheter, och likasom ungdomen är det benäget att hysa en fast tillit till möjligheten att innan kort förverkliga sina vittbärande framtidsvisioner.

Finlands riksdag arbetar rastlöst och med stor hast — jag vågar säga understundom med alltför stor hast — på att förverkliga ett vittsyftande demokratiskt och socialreformatoriskt program. Om lagars mångfald överhuvud förmår bereda ett folk lycka, skall det finländska folket tvivelsutan bliva ett av de lyckligaste av alla. I hundradetal hava sedan vår självständighets begynnelse nya lagar stiftats varje år. Inga små svårigheter hava förmått hämma våra lagstiftare i deras heliga nydaningsiver. Några av dessa nya lagar ingripa på ett högst betydelsefullt sätt i vårt samhälleliga och kulturella liv. Obligatorisk läroplikt har blivit införd i vårt land och den gamla grundläggande folkskoleundervisningen har kompletterats med likaledes obligatoriska fortsättningskurser, allt under det att emellertid dessa reformer på grund av finansiella svårigheter kunna genomföras blott successivt. Finland har blivit ett torrlagt land. Inga alkoholaktiga drycker, vare sig brännvin, öl eller vin med över två procents alkoholhalt få tillverkas, säljas, förvaras och konsumeras utom för medicinskt bruk. Detta förbud har i vida kretsar väckt en storm av opposition, och för att råda bot på de starkt överhandtagande lagöverträdelserna

hava drakoniska straffbestämmelser utfärdats, medan polisen befogats att genom husundersökningar bryta hemmnes frid. En av de omsorger som varmest legat vår regering om hjärtat har varit att skaffa jord åt den talrika obesuttna befolkningen i vårt land, på det att med kärleken till torvan hos dess medlemmar även måtte tändas kärlek till det land vars medborgare de äro. Det gavs för ett decennium sedan i Finland över 150,000 personer, såkallade torpare och backstugusittare, vilka mot dagsverksskyldighet innehade och brukade en del av de självständiga lägenhetsinnehavarnes jord. En lag av år 1918 har tillerkänt åt dessa personer rättighet att under åtnjutande av statens förmedlarskap och hjälp mot en moderat ersättning inlösa den jord de disponera. En stor del av dem har begagnat sig av denna rätt, och tills dato ha över femtiotusen små lägenheter blivit utskiftade. Helt nyligen har riksdagen antagit en lag, vilken efter dess upphovsman blivit nämnd *lex Kallio*. Denna lag berättigar regeringen att, där så erfordras, genom tvångsexpropriation skaffa jord åt hugade små kolonister å de egendomsägares mark, vilken, impediment frånräknade, i storlek överstiger tvåhundra hektar, eller som icke, vare sig bebos av sina ägare, eller odlas på ett rationellt sätt, under det att ersättning åt jordägarna visserligen främst utlovas i penningar, men även kan ske i räntebärande obligationer.

Finland befinner sig för närvarande statt i raskt fortskridande. De skarpa sociala dissonanser vilka, under den ryska bolsjevismens stimulerande påverkan, gävo anledning till att fasorna av ett inbördeskrig förknippades med vår befrielsekamp, ha visserligen icke blivit utplånade. Men de hava dock allaredan i viss grad förmildrats och förlorat något av sin extrema skärpa och bitterhet. Vårt ekonomiska liv förkovras. Tusenden kolonister hålla på att bryta ny bygd i Finlands ödemarker. Bland jordbrukarne drömmer mången om att vårt land, unger medverkan av tullar och andra understödsåtgärder, medels nyodlingar och rationellare bruksmetoder, innan kort, törhända inom par decennier, skall komma därefter att det kan försörja hela sin befolkning med egen spannmål, medan det före kriget importerade hälften av sina konsumtionsförråd från utlandet. Jag är icke kompetent att avgöra, huruvida dessa förhoppningar skola gå i fullbordan. Det må emellertid konstateras, att vårt jordbruk befinner sig statt i rask utveckling. Det samma gäller om industrien, trots de höga skatter av vilka den betungas. Tack vare våra affärsmäns energi ävensom för exporten gynn-

samma valutaförhållanden hava våra pappers- och cellulosa-fabrikanter i västra Europa samt i Amerika vunnit riklig ersättning för den marknad de förlorat i Ryssland. Vår export-industri överhuvud har haft en god tid under de senaste två åren. Medan flertalet andra länder sedan krisen i mars 1920 hemsökts av svår arbetslöshet, har Finland i de flesta branscher gått fritt därifrån. Finlands finanser, vilka bragtes i oordning genom frihetskriget och kostnaderna för vår statliga och administrativa rekonstruktion, hava återvunnit jämvikt, visserligen blott genom en tung beskattning samt uppskjutandet av en del betydelsefulla reformer. I samband härmed må även erinras om att tjänsmännens, och särskilt de högre tjänstmännens löner nedtryckts till en nivå som på längden hotar att göra dem oförmögna att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sin sociala mission. Den finska valutan har på senaste tid ansevärt repat sig, och vi må även häri se ett symptom på att normala förhållanden begynna återinträda i vårt land, om ock å andra sidan medges bör, att en eventuellt raskt fortgående valutastegring innebär en allvarsam fara för räntabiliteten av vår exportindustri.

Finland har ännu stora svårigheter att övervinna på sin unga självständighets oprövade väg, så yttre som inre. Men det finländska folket misströstar ej. Det är medvetet om sina spirande krafter. Det känner sig stolt i medvetandet om den stora mission som fallit det till del att förrätta som den västerländska kulturens yttersta utpost mot nordost. Finland måste fortfarande hålla sig rustat mot de faror som kunna hota dess unga självständighet. Likasom israeliterna fordomdags, då de uppbyggde Jerusalems förstörda murar, höllo mursleven i sin ena hand och svärdet i den andra, så ser sig det finländska folket tvunget att dela sin tid mellan det idoga arbetet och vapenövningar i de stora skyddskårer, vilka utgöra vårt lands förnämsta värn.

Huru som helst kan det emellertid icke hjälpas att det finländska folket understundom känner sig ensamt och isolerat på sin framskjutna post där långt borta i öster. Det är i behov av förståelse, av sympati, av intim samverkan.

Medan gemensamma grannskapsintressen och gemensamma faror som hota från den bolsjevikiska kolossen i öster tvinga oss att rådslå med de nybildade baltiska staterna och Polen, känna vi i djupet av vårt hjärta den intima kulturella frändskapen med Skandinavien folk och längta, att de band som knyta oss till dem måtte upprätthållas och befästas. Finskatalande

likasom svenskatalande i vårt land, finnar likasom svenskar, alla besjålas vi i detta avseende av samma starka och varmtkända önskningsmål. Om överhuvud några tvivelsmål kunnat uppstå beträffande denna sak, hava de vederlagts under senaste sommar, då ett anseeligt antal nordiska kongresser höllos i vårt land. Från finskspråkigt håll likasom från svenskspråkigt har i dessa kongresser jämt och ständigt framhåvts den uppfattning, att upprätthållandet av en intim kulturell samverkan med våra skandinaviska grannar är ett livsvillkor för vårt land, och varma förhoppningar ha uttalats att de goda relationerna yttermera måtte befästas. Det har i dessa dagar väckt en livlig känsla av tillfredsställelse hos oss, då Finland kallades att ansluta sig till den skandinaviska kulturföreningen Norden. Från finskhetens likasom från svenskhetens sida hava representativa män och kvinnor skyndat sig att taga del i organisationen av denna nya sammanslutning hos oss.

Oslitliga äro de band som förena oss med våra bröder i Sverige, i Norge, i Danmark.

Vi dragas till Sverige av de många stora gemensamma minnenas rad. Vi dragas till Sverige av erkänsla för den kulturgärning som det svenska folket förrättat i österled. Vi dragas till Sverige av det svenska språk som är gemensamt för Sveas folk och så många av oss på hinsidan Bottenhavet, och som fortfarande förstås av alla bildade personer i vårt land.

Vi dragas till Norge av storvulnheten i norsk karaktär och norsk kulturgärning.

Vi dragas till Danmark, vi dragas till er av många starka och intima band. Vi dragas till er av beundran för det danska folkets höga och förfinade kultur, er högt utvecklade materiella och andliga odling. I tusental räknas de finländska lantmän som i Danmark hava inhämtat det rationella jordbrukets svåra konst eller förkovrat sig i dess binäringar. Den finländska industrien har från Danmark fått mottaga flere värdefulla impulser. Danmarks vittomfattande sjöfart och handel ha förrättat en betydelsefull roll i förmedlingen av finländska transaktioner på främmande länder. Danska undervattenskablar ha upprätthållit kontakt mellan vårt land och främmande länder. Vi se i Danmark andelsrörelsens mönsterland, som i mycket tjänat den kooperativa verksamheten hos oss till en förebild. Tvångsförsäkringen för de materiellt taget mindre lyckligt lottade folkklasserna har i Danmark erhållit en högre och mera systematiskt fulländad utveckling än i de flesta andra länder. Från vaggan intill graven har individen genom dess försorg fått sig tillför-

säkrad ett ekonomiskt skydd. För oss i Finland framstår denna danska tvångsförsäkring fortfarande som ett i många stycken svårt realiserbart ideal. Den danska folkhögskoleidén har vunnit en stark och entusiastisk genklang i vårt land. I Finland liksom i Danmark ha dessa läroanstalter arbetat för att vidga kulturen hos de breda lagren samt göra dem förmögna att fylla de samhällseliga och politiska värv vilkas förrättande kräves av dem utav den moderna demokrati. Danmarks universitet och högskolor hava dragit många finländska studerande till sig. Dansk konst och litteratur ha för tusenden och åter tusenden finländska kvinnor och män utgjort en ständigt friskt framvällande källa till andlig vederkvickelse och njutning.

Mina damer och herrar, vi dragas till Danmark icke blott av beundran för er höga och förfinade kultur. Vi dragas till er även av en annan betydelsefull orsak.

Det finländska folket är — jag sade det redan — inåtvänt till sin natur. Det är slutet och tungt, något trumpet och tvärt. Detta gäller visserligen i främsta rummet den finskspråkiga delen av vår befolkning; men det synes såsom om något av dessa egenskaper även hade kommit dess svenska element till del. Även då vi för våra medmänniskor hysa känslor av varm sympati, ha vi icke sällan svårt att ge åt dessa känslor ett adekvat uttryck i åtbörder, i ord, i handling. Det förhåller sig anorlunda hos er. Då vi finländare komma över till Danmark, kännes det oss som om vi komme över till en annan och mer solbelyst värld. Livets fruktansvärda allvar har icke förmått beröva eder ert hjärtevinande goda gemyt. Det är sol i er blick, det är okonstlad vänlighet i ert uppträdande mot andra. Därför ha vi finländare bevarat åt er en plats å part djupt inne i våra hjärtan. Därför, och icke minst därför, äro vi så varmt angelägna om att bevara det goda samförståndet med er. Sedan århundraden tillbaka hava känslor av vänskap och ömsesidig förståelse knutit Danmark och Finland ihop. Må det tillåtas mig att göra mig till en ringa tolk för de varma förhoppningar att detta intima samförstånd alltid måtte bestå och yttermera befastas. Må det tillåtas mig att utbringa ett högt leve för det danska folket, folket med dess djupa aandsliv och dess höga kultur, detta folk som i livets alla skiften förmått bevara sitt friska sprudlande gemyt och ett vinnande leende på sina läppar.